

Motion angående ett samlat kommunförbund på Södertörn

Alltfler verksamheter som ålagts kommunerna är sådana att de är svåra att administrera och verkställa med den bästa av kvalitet och effektivitet i en kommun. Det är helt enkelt dels svårt att i en liten grupp av medarbetare med stora ansvarsområden upprätthålla den kompetens inom varje enskilt ansvarsområde som är rimlig att kräva.

Det är därtill ibland så att det finns stora samarbetsvinster – dels i form av minskade overhead-kostnader och dels i form av en starkare förhandlingsposition gentemot externa aktörer.

Därför har kommunerna också i olika samarbetsprojekt valt att organisera verksamheterna tillsammans. Det handlar om exempelvis kommunalförbund som i fråga om Södertörns Räddningstjänst eller Miljö- och hälsoskyddsförbundet. Men lika ofta handlar det om andra, mer lösliga, samarbetsformer som arbetet med Heroma, ett nytt löneadministrationssystem för fem kommuner eller Matchning Södertörn som avser att hjälpa människor som långvarigt hamnat utanför arbetsmarknaden.

Tidigare har det också förts samtal om exempelvis upphandlingsverksamheten och alkoholtillsyn. Tyresö kommun tillsammans med en del andra kommuner för nu också diskussioner om samverkan kring överförmyndarverksamheten – denna gång i form av en gemensam nämnd.

Gemensamt för alla dessa insatser är att Tyresö hittills valt att, i delvis olika konstellationer, samarbeta med kommunerna inom Södertörn. Samtidigt som det har handlat om olika samarbetskonstellationer har fokus varit att samverka med och fördjupa samarbetet med Södertörnskommunerna.

Eftersom konstellationerna har varit delvis olika har dock varje projekt organiserats inom ramen för en egen organisation. Med det riskerar ett för medborgarna ogenomträngligt system, bristande demokratisk styrning och dels administrativa parallella system att bli konsekvensen.

Med ny lagstiftning har det blivit möjligt att inom ramen för ett kommunförbund organisera verksamheter där olika kommuner samarbetar inom olika verksamhetsområden och där alla kommuner inte behöver vara med på alla verksamheter.

Ett kommunförbund

Det finns därför enligt vår mening nu anledning att skapa Södertörns kommunförbund där verksamheter som räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd, lönesystem, arbetsmarknadspolitiska samarbetsprojekt, upphandling, regionalt utvecklingsarbete samt viss myndighetsutövning och tillsynsverksamhet kan inordnas.

Genom att samordna dessa verksamheter i ett förbund skapas bland annat;

- Utrymme för effektivisering av administrationen
- Bättre politisk och medborgerlig insyn
- En existerande struktur för framtida områden där kommunerna upplever ett behov av samarbete.

Till detta bör pekas på de kvalitativa vinster i de olika verksamhetsområdena som kan bli konsekvensen av ett utökat samarbete.

Miljö- och hälsoskyddsförbundet möjliggör ökad specialisering på ett område där sakkunskap är avgörande för en rättssäker och korrekt myndighetsutövning. Integreras fler kommuner i verksamheten kan ytterligare kompetens tillföras samtidigt som de administrativa kostnaderna sjunker.

Räddningstjänstsamarbetet har under lång tid bidragit till bättre verksamhet genom att olika kommuner bistår varandra och bättre kompetensförsörjning.

Lönesamarbetet har effektiviserat verksamheten och på så sätt möjliggjort en överföring av resurser till kärnverksamheten samtidigt som verksamheterna fått bättre överblick över sina anställda.

Nya samarbetsområden

På samma sätt skulle ett samarbete om tillsyn av exempelvis alkoholfrågor bidra till kvalitativt bättre kontroll av åldersgränser och att ordningsregler efterföljs samtidigt som kompetensen även på det området stärks.

Regional utvecklingsverksamheter sker nu ofta ad-hoc-mässigt i olika tillfälliga samarbetsformer samtidigt som det är uppenbart att en fungerande arbetsmarknad, infrastruktur och statligt understöd är viktiga beståndsdelar för att skapa en växande region.

En del forsknings- och lokalt utvecklingsarbete kan också ske i samordnad form. Redan tidigare har upphandlingsarbetet utretts och visat på betydande fördelar i en samordning.

I en framtid kan man även i andra avseende komma att samordna vissa andra funktioner inom administration och ekonomi.

Upphandlingsverksamheten

Viktigast är kanske att upphandlingsverksamheten kan effektiviseras om färre personer jobbar med samma uppgifter samtidigt som större upphandlingar möjliggör pressade priser.

Här vill vi peka på den stora omfattning som upphandlingsverksamheten omfattar. Den konsultrapport som gjordes 2006 pekar på en effektiviseringspotential på i storleksordningen 5% av kommunernas totala inköp. Bara för Tyresös del skulle en sådan besparingspotential uppgå till uppemot 20 miljoner kronor per år. Räknar man på en lägre nivå som en 2%-ig besparingspotential är fortfarande de möjliga besparingarna så stora som 8 miljoner kronor.

Tidigare har några andra Södertörnskommuner avvisat samarbetet men med möjlighet till nya samarbetsformer finns det anledning att snarast försöka tillskapa ett samarbete med de kommuner som visade intresse senast. Den ekonomiska krisen och behovet av att effektivisera den egna verksamheten kan också ha ökat intresset för en samordning även bland de kommuner som tidigare varit tveksamma.

Begreppet Södertörn och samarbetsformer

Södertörnssamarbetet består idag av 8 kommuner. Om ytterligare några kommuner, såsom Nacka och Värmdö, vill ansluta sig borde det vara möjligt.

Själva kommunförbundsmodellen, med delvis olika samarbeten inom ramen för ett förbund, möjliggör också en lugn övergång som ger verksamheterna möjlighet att kvalitetssäkra verksamheten även i övergången.

Med anledning av ovanstående föreslår vi

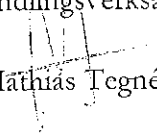
Att Tyresö kommun initierar samtal med övriga Södertörnskommuner om att snarast samordna befintliga samarbetsprojekt inom Södertörn i ett kommunalförbund.

Att en sådan samordning ska syfta till minskade administrativa kostnader.

Att Tyresö kommun initierar förnyade samtal med övriga Södertörnskommuner för att i uppnå ett fördjupat samarbete inom exempelvis områdena ekonomi, regional utveckling och vissa tillsynsärenden.

Att Tyresö kommun skyndsamt påbörjar överläggningar om att till den 1/7 2010 etablera en samordnad upphandlingsverksamhet.

Marie Linder

Máthias Tegnér

Tyresö kommun
Kommunchefens stab
Dan Näsman
Tf kommunchef
08-5782 9140
dan.nasman@tyreso.se

YTTRANDE
2009-11-05
1 (4)

Diarienummer
2009/KS 179 106

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion angående ett samlat kommunförbund på Södertörn

Förslag till beslut

Med hänsyn till att motionärernas syften i väsentliga delar synes vara eller bli uppfyllda inom ramen för det samarbete som redan pågår eller planeras mellan Södertörnskommunerna föreslås inga ytterligare åtgärder med anledning av motionen.

Kommunstyrelseförvaltningen

Dan Näsman
Tf kommunchef

Beskrivning av ärendet

Marie Linder (s) och Mathias Tegner (s) har i en motion föreslagit att

- att Tyresö kommun initierar samtal med övriga Södertörnskommuner om att snarast samordna befintliga samarbetsprojekt i ett kommunalförbund

- att en sådan ordning ska syfta till minskande administrativa kostnader
- att Tyresö kommun initierar förnyade samtal med övriga Södertörnskommuner för att uppnå ett fördjupat samarbete inom exempelvis områdena ekonomi, regional utveckling och vissa tillsynsärenden samt
- att Tyresö kommun skyndsamt påbörjar överläggningar om att till den 1 juli 2010 etablera en samordnad upphandlingsverksamhet.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Samarbetet mellan Södertörnskommunerna, som kan sägas inleddes i och med att fyra av kommunerna bildade ett gemensamt brandförsvarsförbund i början av 1990-talet, har därefter utvecklats inom en rad olika områden. Den samarbetsform har valts som i respektive situation framstått som mest smidig och ändamålsenlig.

I nuläget finns två kommunalförbund; Södertörns Brandförsvarsförbund, där förslag just nu föreligger om att en tionde kommun ska bli medlem, och Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund med fyra tre medlemskommuner. Ett förslag om en gemensam överförmyndarorganisation behandlas för närvarande inom de tilltänkta medlemskommunerna och i det fallet föreslås en gemensam nämnd med Haninge som värdkommun.

Inom andra områden (t ex framtagande av jämförande nyckeltal, samarbete kring yrkesutbildning, upphandling av ett gemensamt nytt PA-system och samarbetsprojektet Matchning Södertörn) har projektarbetsformen bedömts vara mest ändamålsenlig.

Gemensamma konferenser är också ett inslag i samarbetet.

Samordningen på ledningsnivå har under senare år skett genom regelbundna, men helt informella, möten mellan kommunstyrelseordförandena som

förberetts av kommundirektörerna. Enligt ett förslag som f n behandlas av Södertörnskommunerna kommer ledningssamarbetet att formaliseras genom att kommunstyrelseordförandena bildar en samarbetskommitté vars arbete, förutom av kommundirektörerna, stöds av en mindre kanslifunktion med Huddinge som värdkommun. Till det förslaget fogas bl a en verksamhetsplan för 2010. Av verksamhetsplanen, som biläggs även detta yttrande, framgår att bl a frågan om gemensam upphandlingsorganisation, som tas upp i motionen, redan har aktualiserats och övervägs inom ramen för pågående samarbete.

Kommunerna har även sedan 2007 en gemensamt utarbetad regional utvecklingsplan, som f n är föremål för revidering och komplettering med bl a ett avsnitt om klimat och miljö.

Det finns mycket som talar för att ett gemensamt samordningsförbund kan vara en lämplig organisationsform för ett alltmer omfattande och brett samarbete mellan olika kommungrupperingar. Samtidigt har i tidigare diskussioner framkommit invändningar mot den organisationsformen (t ex i samband med att en gemensam upphandlingsorganisation diskuterades för några år sedan). När det finns förutsättningar att utnyttja någon av de samarbetande kommunernas befintliga organisation för att ge administrativt stöd till samarbetsorganisationen (vare sig den utgör ett samordningsförbund, en gemensam nämnd eller ett projekt) kan det mycket väl vara den effektivaste lösningen. En ny förutsättning för överväganden om framtida samarbetsformer är dessutom det lagförslag som f n bereds inom regeringskansliet om att göra det möjligt att utan upphandling köpa tjänster från helägda bolag.

Sammantaget kan konstateras att det redan pågår ett arbete som i väsentliga delar motsvarar vad som rent materiellt åsyftas i motionen i fråga om att fördjupa och bredda samarbetet mellan i första hand Södertörnskommunerna. Om bedömningen att det finns kvalitets- och effektivitetsvinster att hämta inom specialiserade myndighets- och servicefunktioner torde heller inga delade meningar finnas. Frågan om den lämpligaste administrativa organisationen av pågående samarbeten kan i realiteten sägas ständigt finnas på agendan.

Motionen får, med hänsyn till denna redovisning, inte anses föranleda några ytterligare åtgärder.

Samarbete Södertörn

Verksamhetsplan 2010

Samarbetskommittén och ledningsgruppen

1. Inledning

Södertörn och dess åtta kommuner är en attraktiv del av Stockholmsregionen med ca 427 000 invånare. Attraktionskraften kan mätas i både en kraftig befolkningstillväxt och att vi har starka och världskända företag i ett differentierat näringsliv som satsar på forskning och utveckling. Exempel är Scania, Astra Zeneca och Karolinska Universitetssjukhuset, som har en stark koppling till den högre utbildningen och forskningen som bedrivs vid Södertörns högskola, Tekniska högskolan (KTH) och Karolinska Institutet.

Samarbetet på Södertörn mellan kommunerna, näringsliv och högskolor har traditioner som bl. a visar sig i en gemensam organisering av räddningstjänst och inom energi, miljö och återvinning. Genom gemensamt agerande har också frågor kring infrastruktur varit framgångsrika såsom aktuella satsningar på väg 73, Nynäsbanan och E4-ans breddning mellan Hallunda och Södertälje.

Vi ser Södertörn som en naturlig del av Stockholm – ”The Capital of Scandinavia” – och Stockholm-Mälarenregionen, där vi vill medverka som en aktiv aktör och hävda våra intressen i utvecklings- och tillväxtarbete.

2. Syfte

Vi samverkar för att stärka den kommunala och den regionala utvecklingen. Det gynnar Södertörn och därmed våra kommuner.

Vår samverkan syftar till att kommunledningarna i politik och förvaltning ska nå sina mål i hemkommunen.

3. Förhållningssätt

Vår samverkan ska kännetecknas av:

- Fokus på den gemensamma nyttan
- Respekt för den demokratiska processen i den enskilda kommunen
- Gå före – ett gott regionalt ledarskap
- Regional samverkan som handlar om att både ge och få

4. Vision 2020

Den långsiktiga målbilden för vår samverkan sammanfattas i vår vision för ett önskvärt tillstånd 2020:

Kommunerna på Södertörn är en attraktiv del av Stockholm-Mälardalenregionen som med tillväxt, mångfald och handlingskraft skapar livskvalitet och en långsiktig hållbar utveckling

5. Samverkansområden och inriktning 2010

Samverkan inom Södertörn bedrivs inom två huvudområden enligt följande:

Samverkansområden	Syfte	Styrdokument
Regionala utvecklingsfrågor	Syftar till att utveckla Södertörn som region	Regionalt utvecklingsprogram för Södertörn
Verksamhetsfrågor	Syftar till att effektivisera (ekonomi och kvalitet) den enskilda kommunen, genom samverkan med andra södertörnskommuner	Respektive kommuns budget/verksamhetsplan samt södertörnskommunernas årliga verksamhetsplan

Regionala utvecklingsfrågor

Målområden i det regionala utvecklingsprogrammet för Södertörn:

- Infrastruktur
- Näringsliv och högskola
- Olikhet och mångfald
- Klimat och miljö

Revidering och komplettering av Södertörns Utvecklingsprogram pågår under hösten 2009 för presentation vid Södertörnskonferensen 14 januari 2010. I arbetet tillförs "Klimat och miljö" som ytterligare ett målområde. Efter konferensen kompletteras programmet med inriktningsfrågor inom respektive målområde. Fullmäktigeförsamlingarna beräknas anta programmet under februari-mars 2010.

Omvärldsbevakning

Vi utvecklar kontaktnät mellan företrädare för Södertörn och beslutsfattare av betydelse för Södertörns utveckling.

Vi samordnar och strukturerar gemensamma insatser i regionala organ såsom KSL, Stockholms Business Alliance och Mälardalsrådet.

Vi arbetar gemensamt och tillsammans med externa parter för genomslag i opinionsbildningen i gemensamma frågor.

Gemensam ägarstyrning

Vi agerar gemensamt i förhållande till de organisationer vi gemensamt äger genom en tydlig ägarstyrning i förbunds- och bolagsordningar, direktiv och ägardialoger.

Verksamhetsfrågor

1. Samverkan om gemensam upphandlingsorganisation

Våren 2005 gav kommunstyrelseordförandena på Södertörn kommundirektörerna i uppdrag att låta utreda möjligheterna till fördjupad samverkan kring kommunernas upphandlingar. Öhrlings PriceWaterhouseCoopers genomförde en utredning som redovisades 2005-12-07.

I rapporten föreslogs att det bildas ett kommunalförbund för en fördjupad upphandlingssamverkan mellan Södertörnskommunerna. Den gemensamma upphandlingsorganisationen skulle ta över kommunernas nuvarande arbete med ramavtalsförhandlingar och även upphandlingar som låg utspridda på olika förvaltningar. Varje kommun skulle dock själva besluta vilka uppgifter som skulle läggas in i en gemensam organisation.

Utredningen bedömde att den gemensamma organisationen skulle innehålla en effektiviseringspotential på i storleksordningen fem procent av kommunens totala inköp, vilket skulle motsvara ca 215 miljoner kronor per år.

Förslaget att bilda ett kommunalförbund för upphandlingssamverkan behandlades i kommunerna våren 2006. Det var inte tillräckligt många kommuner som tillstyrkte förslaget att det var meningsfullt att gå vidare.

Frågan om upphandlingssamverkan aktualiseras igen då det finns en betydande effektiviseringspotential att hämta hem.

2. Samverkan om gemensam lönefunktion

De åtta södertörnskommunerna administrerar uppskattningsvis runt 40 000 löner och arvoden varje månad. Fem kommuner, Haninge, Nykvarn, Nynäshamn, Södertälje och Tyresö, har i ett gemensamt projekt upphandlat samma IT-system för löne- och personaladministration från Logica. Huddinge har sedan tidigare avtal med samma leverantör. De återstående två, Botkyrka och Salem, har fortfarande ett äldre registerbaserat system för löneadministration och står inför en upphandling.

Södertörn har goda förutsättningar att uppnå betydande effektivisering genom att lägga samman åtta organisatoriska enheter till en gemensam funktion. Det förväntas ge lägre kostnader, minskad sårbarhet samt bättre service till chefer

och personal. Det ger dessutom en starkare position relativt IT-leverantörer för att få till stånd önskvärd vidareutveckling av IT-stödet.

3. Samverkan om överförmyndarverksamhet genom gemensam nämnd

En utredning om överförmyndarverksamheten redovisades i konsultrapporten "Rådgivningsrapport – samverkan inom överförmyndarverksamheten inom Södertörn", daterad den 30 januari 2009. I rapporten föreslogs att kommunerna organiserar sin överförmyndarverksamhet i en gemensam organisation med en samlad ledning genom en gemensam nämnd. Konsulterna bedömde att detta ger positiva effekter på både ekonomi och kvalitet.

Kommunstyrelserna i Nynäshamn, Botkyrka, Haninge, Tyresö, Huddinge och Nykvarn har ställt sig bakom förslaget om en gemensam nämnd för överförmyndarverksamheten samt tillstyrkt att det fortsatta utredningsarbetet bedrivs enligt de riktlinjer som redovisats.

Målsättningen är att en gemensam nämnd ska vara på plats den 1/1 2011.

Utökning av pågående samarbete

Samverkan om tillsynsverksamhet inom miljöområdet

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bildades av de tre kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundet startade sin verksamhet 2008. En direktion med 10 ledamöter valdes för mandatperioden. Under förbundschefens ledning arbetar 26 personer inom fyra sektorer; miljöskydd, hälsoskydd, livsmedel samt intern service. Kontoret ligger i Handen, i Haninge kommun.

Verksamheten är på god väg att uppfylla förväntningarna med bildandet av förbundet:

- effektiviteten har ökat beträffande tillsynsbesök
- nya och moderna arbetsrutiner och processer har arbetats fram
- organisationen har funnit en form som möjliggör utveckling och utökning med nya förbundsmedlemmar
- ekonomin är i balans.

Medlemskommunerna har nu inbjudit övriga kommuner på Södertörn att ingå i förbundet. För de kommuner som vill gå vidare med ett medlemskap gäller följande tidplan:

Första kvartalet 2010	Fastställande av ny förbundsordning som börjar gälla den 1 jan 2011 samt val av valberedning
Våren/hösten 2010	Beslut om anpassningar av taxor och avgifter Planering av verksamhetsövergång
November 2010	Val av direktionsledamöter i respektive medlemskommun
Januari 2011	Det utökade förbundet är igång

6. Arbetsformer

Samverkan på Södertörn bygger på varje kommuns och organisations eget intresse att ingå i samverkan. Ett utvecklat samarbete kräver en tydlighet i ansvarsfördelningen.

Södertörnskommunernas samarbetskommitté

Syftet med samarbetskommittén är att stärka den kommunala och den regionala utvecklingen som gynnar Södertörn och dess kommuner. Samverkan syftar också till att kommunledningarna i politik och förvaltning skall nå sina mål i hemkommunen.

Profilen för Södertörn som en attraktiv del av Stockholmsregionen skall tydliggöras och kommunerna skall i ett nära samarbete söka effektiva och rationella lösningar för de egna kompetensområdena. Kommittén skall driva frågor vilka bedöms gagna Södertörn och dess kommuner.

I Södertörns samarbetskommitté ingår kommunstyrelseordföranden för var och en av de åtta Södertörnskommunerna. Gruppen träffas minst sex gånger per år. Kommundirektörerna eller motsvarande deltar vid kommitténs möten. Huddinge kommun tillhandahåller ett sekretariat som stöd till kommittén.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen består av kommundirektörerna i de åtta kommunerna. Gruppen träffas minst sex gånger per år. Syftet är dels att förbereda samarbetskommitténs möten och dels att samordna övriga samverkansfrågor mellan Södertörnskommunerna.

Regional konferens

Södertörnskonferensen

En årlig konferens genomförs i början av året med företrädare från de politiska partierna i respektive kommunstyrelse och ledande tjänstemän för kommunerna.

Externa samverkansgrupper

Södertörns Rådslag

Ett årligt återkommande rådslag där de åtta Södertörnskommunerna, Södertörns högskola, Karolinska institutet, KTH, Handelskammaren och Företagarna på Södertörn sätter fokus på viktiga frågeställningar av betydelse för Södertörns utveckling.

Värdkommun för rådslaget

2010	Huddinge (25/3)
2011	Salem
2012	Nynäshamn
2013	Botkyrka
2014	Tyresö
2015	Södertälje
2016	Haninge
2017	Nykvarn

Nyckeltal Södertörn

En årligt återkommande uppföljning av nyckeltalsarbetet genomförs under hösten.

7. Kalendarium

Södertörns samarbetskommitté (torsdagar 12.00-15.00)

26/1 Stockholm (12-14 möte med Stockholms stad, därefter kommitté)
29/4 Nynäshamn
10/6 Botkyrka
September inget möte p.g.a. valet
19/10 (obs tisdag!) Tyresö
9/12 Södertälje

jan 2011 Haninge
apr 2011 Nykvarn

Samarbetskommitténs planeringskonferens

12-13/8 (lunch till lunch)

Ledningsgruppen (fredagar 08.30-13.00)

15/1
15-16/4 (planeringskonferens)
28/5
10/9
8/10
26/11

Södertörnskonferensen

14/1 (heldag) Botkyrka

Södertörns rådslag

25/3 (heldag) Huddinge

Nyckeltal Södertörn

7/10